

А.О. МАЛЯРЕНКО,
аспірантка
(Академія адвокатури України)
(Науковий керівник доцент О.С. Захарова)

ПОНЯТТЯ І СУТНІСТЬ ПРИЛЮДНОГО ПРОГОЛОШЕННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ В СВІТЛІ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Ключові слова: проголошення судового рішення, публічність судового рішення, електронний реєстр судових рішень.

«Рішення суду проголошується прилюдно, крім випадків, коли розгляд проводиться у закритому судовому засіданні», закріплено в п. 9 ст. 6 Цивільного процесуального кодексу України 2004 року (далі — ЦПК) [19]. Зміст вказаного поняття *«проголошується прилюдно»* розшифровується більшістю українських науковців як зачитування тексту прийнятого рішення (або лише вступної та резолютивної частини) учасникам процесу та присутнім у залі судового засідання. Якщо такі особи відсутні, наприклад, не дочекалися, рішення вважається проголошеним [9, 29].

Вказане положення ЦПК є аналогічним до положення п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. (далі — Конвенція), яким встановлено непорушне правило, згідно з яким *«судове рішення проголошується публічно...»* [11]. Необхідно відмітити, що рішеннями Європейського Суду з прав людини (далі — Суд) як органу, що безпосередньо здійснює тлумачення та застосування Конвенції, дано дещо інше тлумачення наведеного положення, ніж це зазвичай робиться у коментарях до українського процесуального кодексу. Названа Конвенція є частиною українського законодавства, тому практика застосування по-

ложення ч. 1 ст. 6 в частині тлумачення поняття проголошення рішення публічно є цікавою для нас з точки зору правильного розуміння вказаного поняття [7].

Тим часом як всі держави — члени Ради Європи в однаковій мірі взяли на себе зобов'язання щодо дотримання наведеного принципу публічності, їхні законодавчі системи та судова практика відкривають шлях до урізноманітнення меж і способу його втілення як стосовно проведення слухань, так і стосовно «проголошення» судових рішень. Проте формальний аспект цього питання є другорядним порівняно з метою вимоги публічності, закладеної у п. 1 ст. 6. Чільне місце, визначене в демократичному суспільстві для права на справедливий судовий розгляд, спонукає Суд з метою здійснення контролю у цій сфері кожного разу окремо розглядати реалії процедури, про яку йдеться.

Європейським судом ухвалено кілька рішень, які присвячені безпосередньо розгляду питання змісту вимоги п. 1 ст. 6 Конвенції щодо публічності проголошення судового рішення. Визначальним в цьому плані є *рішення Претто та ін. проти Італії* [17], в якому Суд прямо встановив, що він не зобов'язаний приймати дослівне тлумачення виразу *«pronounced publicly»*

rendu publiquement», закріпленому у оригінальних (англійській та французькій) версіях п. 1 ст. 6 Конвенції. Він вважає, що в кожному окремому випадку форма оприлюднення «судового рішення» на підставі національного права держави-відповідача визначається залежно від особливостей конкретного провадження і відповідно до завдання та мети п. 1 ст. 6 [1].

Справа в тому, що формулювання, використане у другому реченні п. 1 ст. 6 Конвенції — «*judgment shall be pronounced publicly*», «*le jugement sera rendu publiquement*» («судове рішення проголошується публічно»), — може навести на думку, що вимагається зачитувати рішення вголос. Справді, у французькому тексті вжито дієприкметник *rendu* («оголошене»), тим часом як відповідним словом в англійському варіанті є *pronounced* («вимовлене», фр. *prononc*), однак, на думку Суду [2; 17; 18], ця незначна відмінність є недостатньою для того, щоб змінити уявлення про зміст цього положення: французьке *rendu publiquement*, як протилежне до *rendu public* («опублікований»), може безперечно вважатися еквівалентом «проголошений публічно» (*prononc publiquement*).

На перший погляд, положення п. 1 ст. 6 Конвенції викладено конкретніше, ніж положення п. 1 ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права 1966 р., в якому передбачено, що судові рішення *shall be made public* — «має бути публічним» (фр. — *sera public*) [13]. Проте в багатьох державах — членах Ради Європи, окрім зачитування вголос, склалася традиція звертатися до інших засобів оприлюднення рішень усіх або деяких судів, особливо касаційних, наприклад, передавати рішення на зберігання до канцелярії із забезпеченням доступу до них для громадськості. Трактуючи зміст вказаного поняття, Суд у рішенні *Шутер проти Швейцарії* [18] зазначив, що «...автори Конвенції не могли залишити поза увагою цей факт, хоч це й не простежується в їхніх підготовчих матеріалах [16] так само

чітко, як в аналогічних матеріалах (*travaux preparatoires*) до Пакту 1966 р.» Саме тому, виходячи із самого духу Конвенції, а також принципу справедливого суду як основоположної цілі закріплення у п. 1 ст. 6 Конвенції вимоги публічного оголошення судового рішення, Суд визнав для себе не обов'язковість дослівного тлумачення формулювання Конвенції і встановив необхідність в кожному окремому випадку форму оприлюднення судового рішення визначати на підставі національного права держави-відповідача, залежно від особливостей конкретного провадження і відповідно до зазначеної цілі та завдання п. 1 ст. 6. У вказаному рішенні Суд встановив правило, згідно з яким «дослівне тлумачення термінів, закріплених у п. 1 ст. 6 Конвенції стосовно проголошення судового рішення, є надміру суворим і не потрібним з точки зору досягнення цілей, поставлених ст. 6 Конвенції.»

Виходячи з наведеного, Суд у своїй практиці завжди виходить із принципу надання державам-учасникам свободи у виборі засобів, завдяки яким їх внутрішня судова система відповідатиме вимогам ст. 6 Конвенції. Проте цілком логічно, що такий диспозитивний метод породжує доволі широке коло правозастосовної практики самого Суду з цього питання, оскільки вказаний підхід став підставою для зловживання багатьма державами. З огляду на цю обставину, Суду вдалося напрацювати кілька загальних підходів у вирішенні питання про наявність порушення вимог ст. 6 Конвенції щодо проголошення судового рішення у випадку наявності суперечок з цього приводу.

Так, Суду довелося кілька разів стикатися з місцевою практикою країн, згідно з якою рішення судів вищої інстанції, якими відмовлено в задоволенні позовних вимог та які були прийняті виключно на підставі аналізу та застосування правових норм (без дослідження фактів та доказів), не були оголошені у відкритому судовому засіданні. Мотивуючи відсутність у такому випадку порушення вимог п. 1 ст. 6 Кон-

венції, Суд, перш за все, вказував на рівень судової інстанції, в якій здійснювався розгляд, та на роль суду цієї інстанції, рішення якого виносилося саме з правових питань. Крім того, Суд звертав увагу на те, що хоча таким рішенням рішення судів попередньої інстанції визнавалися остаточними, проте воно по суті нічого не міняло з огляду на наслідки такого рішення для заявника. Враховуючи викладені міркування, Суд дійшов висновку, що вимоги публічного проголошення судового рішення будуть задоволені у випадку, якщо повний текст судового рішення буде розміщений в канцелярії суду та буде доступним для всіх бажаючих [10, 89; 17] або у випадку проведення гласного судового слухання, в якому буде зачитано повний текст судового рішення попередньої інстанції, що було предметом розгляду та яке залишено в силі [1]; або ж у випадку надання повного тексту рішення сторонам по справі з подальшим його опублікуванням у офіційних спеціалізованих збірках [18].

Суд також не вбачає порушення вимог п. 1 ст. 6 Конвенції у не проголошенні рішення суду першої інстанції при проведенні відкритого судового засідання у цій справі у випадку, якщо публічно проголошено було рішення апеляційної інстанції в цій справі, яке містить виклад рішення суду першої інстанції та робить його остаточним [12].

На протипагу вищевикладеній практиці, Суд дійшов висновку про порушення вимоги щодо публічного проголошення судового рішення у випадку, коли рішення всіх інстанцій по справі, що стосувалися компенсаційних виплат за незаконне утримання, були винесені не на гласних судових засіданнях, не були оголошені публічно та не були доступні для широкої громадськості будь-яким іншим способом [5]. Крім того, випадком, що не виправдовує відступ від принципу публічного оголошення судового рішення та повною мірою не задовольняє його вимог, є ситуація, за якої доступ до повного тексту судового рішення мають лише учасники судо-

вого процесу, а публікування рішень здебільшого апеляційних або касаційних судів здійснюється для широкого загалу лише за вибірковим принципом так званого «особливого інтересу» (тобто публікуються лише окремі рішення, які можуть бути цінні для громадськості) [12].

Проводячи аналогії з українським законодавством, видається, що у законодавстві України закріплена чи не найжорсткіша, з можливих за Конвенцією, схема публічного проголошення судового рішення, реалізація якої очевидно не обмежується лише зачитуванням вголос прийнятого рішення. Так, розміщення положень щодо гласності судового розгляду та судового рішення у ст. 6 Розділу 1 ЦПК серед принципів цивільного судочинства, безперечно свідчить про вимогу поширення цього принципу на всі стадії цивільного процесу. В кожній з можливих інстанцій винесене судове рішення має бути зачитано вголос всім присутнім на засіданні, після цього таке рішення має бути надане сторонам по справі, а також має бути доступним для ознайомлення всім іншим учасникам процесу в суді. В подальшому таке рішення публікується для всезагального ознайомлення згідно з вимогами Закону України «Про доступ до судових рішень» від 22 грудня 2005 р. [6].

Для повного аналізу поняття, що розглядається, необхідно також розглянути можливі винятки із закріпленої в ст. 6 ЦПК презумпції публічності проголошення судового рішення. Так, звертає на себе увагу друга частина наведеного формулювання ч. 9 ст. 6 ЦПК, а саме: **«Рішення суду проголошується прилюдно, крім випадків, коли розгляд проводився у закритому судовому засіданні...»**. Це положення цікаве тим, що насправді воно пройшло кілька стадій еволюції у цивільному процесуальному законодавстві України. Так, у Цивільному процесуальному кодексі України 1963 р. у початковій редакції від 18 липня 1963 р. останній абзац ст. 10 Кодексу звучав так: **«Слухання справи в закритому засіданні суду ведеться з додержанням**

усіх правил судочинства. Рішення судів у всіх випадках проголошуються прилюдно» [20]. У редакції вказаного Кодексу від 12 липня 1996 р. це положення звучить інакше: «*Рішення судів у всіх випадках проголошуються прилюдно, крім рішень про усиновлення у випадках, передбачених статтею 112 Кодексу про шлюб та сім'ю України»* [8]. Отже, позиція законодавця поступово змінилась від закріплення підходу щодо публічного проголошення абсолютно всіх судових рішень до виключення з цього правила лише окремих справ закритого провадження (щодо таємниці усиновлення) і, врешті, аж до поширення такого виключення на всі справи закритого провадження.

До прийняття ЦПК України 2004 р. та закріплення в ньому нового підходу до вирішення поставленого питання науковці в пошуках оптимального виходу із ситуації, за якої після закритого розгляду справи все-таки вимагалось публічне проголошення рішення (у інших справах, крім справ з усиновлення), пропонували зачитувати знеособлений варіант такого рішення, тобто із видаленням з нього всіх імен, адрес і т. ін. За тогочасного стану нормативної бази такий варіант, напевне, був єдиною можливим засобом захисту всіх тих інтересів та цінностей, задля яких відповідний процес проголошувався закритим. Разом з тим, тут саме час згадати роз'яснення Європейського Суду з прав людини, наведені на початку цієї статті, згідно з якими Суд вказує, що публічність як така не є самоцінною та не може сама по собі свідчити про досягнення цілі, поставленої в ст. 6 Конвенції — тобто справедливості правосуддя. Вимогу публічності судового провадження, а так само і публічності проголошення рішення, обов'язково треба співвідносити з іншими міркуваннями справедливості судочинства, як-то: розумного строку розгляду, рівності права учасників процесу, захисту їх приватного життя охорони державної та іншої охоронюваної законом таємниці. Більше того, доволі сумнівним з точки зору внеску в забезпечення публіч-

ності правосуддя є зачитування знеособленого рішення перед учасниками закритого судового розгляду, які все одно в будь-який час матимуть право отримати повний його текст.

Виваженість сучасного підходу до вимоги публічності проголошення судового рішення, закріпленого у ЦПК України 2004 р., доводить і практика Суду. Як виключення із загального правила про публічне проголошення судового рішення, Судом визнано випадки розгляду самої справи у закритому судовому засіданні. Зокрема, за необхідності розгляду в судовому засіданні питання про місце проживання дітей, в цій ситуації за державами визнано право на проведення слухання у закритому засіданні з метою захисту приватного життя дітей та сторін у справі та уникнення нанесення шкоди правосуддю. Суд погодився із державами-учасницями, що в такій ситуації публічне проголошення судового рішення значною мірою знівелює зазначену мету. В даній ситуації достатніми заходами для забезпечення досягнення цілей, поставлених ст. 6 Конвенції, є надання можливості сторонам у справі ознайомитися з повним текстом судового рішення або ж отримати його копію з паралельним вибірково анонімним опублікуванням таких рішень першої та наступних інстанцій з метою надання можливості широкій громадськості ознайомитися із загальними підходами та принципами вирішення подібних питань [2].

Таким чином, українське законодавство, на перший погляд, цілком вписується у бачення вимоги публічного проголошення судового рішення, наданого Судом. І з точки зору змісту самого поняття, і з точки зору виключень з нього. Разом з тим, в багатьох своїх рішеннях, присвячених тлумаченню різних положень Конвенції Суд неодноразово наголошував, що Конвенція покликана захищати не ілюзорні права, вона створена не для того, щоб на папері задекларувати прагнення до кращого, найпершою і основною її метою є дійсне забезпечення дотримання закріпле-

них в ній гарантій, практичне їх втілення і конкретний їх прояв. Саме з цієї точки зору в українській практиці та законодавстві наявні досить серйозні проблеми.

З огляду на сказане, прецедентним для України є рішення Суду по справі *Бірюков проти Росії* [3]. В своєму рішенні по цій справі Суду довелося вирішувати питання відповідності вимогам ст. 6 Конвенції практики російських судів, згідно з якою у відкритому судовому засіданні публічно оголошувалася лише резолютивна частина рішення (що було здійснено і в суді першої та апеляційної інстанції). При вирішенні поставленого питання Суд виходив з позиції наявності у широкій громадськості доступу до повного тексту рішення у будь-який інший спосіб, крім зачитування вголос повного тексту судового рішення на відкритому судовому засіданні. Крім того, Суд вважає за необхідне взяти до уваги безпосередній зміст альтернативного способу оприлюднення судового рішення та можливість забезпечення належного рівня громадського контролю та доступу до рішення шляхом його застосування. Зокрема, Суд встановив наступне: «...Цивільним процесуальним кодексом Російської Федерації лише особи, які беруть участь у судовому процесі та їх уповноважені представники, визначені як такі, що мають право знайомитися із повним текстом винесеного по їх справі судового рішення, яке готується після оголошення його резолютивної частини у відкритому судовому засіданні. Обов'язок суду надіслати копію прийнятого ним рішення так само поширюються лише на сторони по справі та інших осіб, які брали участь у справі. Ознайомлення з текстом судового рішення, зданого на зберігання до канцелярії суду, так само обмежується вказаними положеннями. Таким чином, просте посилення на номери статей, здійснене у резолютивних частинах рішень обох інстанцій, не могло бути достатньо інформативним для представників громадськості, які не мали спеціальних юридичних знань, ... тобто причини, з яких заявнику було від-

мовлено у задоволенні його вимог, залишилися невідомими для публіки».

Проводячи аналогію з українським законодавством, можна зробити висновок, що у випадку вирішення подібної справи в Суді щодо України, рішення так само було б ухвалено на користь заявника. Так, згідно з ч. 3 ст. 209 та ст. 218 ЦПК у виняткових випадках, залежно від складності справи, допускається відкладення складання повного рішення по справі, але вступну і резолютивну частини суд повинен проголосити в тому самому засіданні, в якому закінчився розгляд справи. Згідно зі ст. 218 та ст. 222 ЦПК копії прийнятого судового рішення надсилаються або видаються лише особам, які брали участь у справі, і саме їм суд у випадку проголошення лише вступної та резолютивної частини повідомляє, коли вони можуть ознайомитися з повним його текстом. Крім того, згідно зі ст. 27 ЦПК лише особи, які беруть участь у судовому розгляді, мають право одержувати копії рішень та ухвал суду, знайомитися з матеріалами справи. За таких обставин представник преси, просто зацікавлена особа, відвідавши можливо навіть всі засідання по справі, у випадку проголошення лише вступної та резолютивної частин рішення, в результаті не будуть здатні зробити будь-який більш-менш обґрунтований висновок щодо підстав винесення такого рішення. Суто формальне дотримання в такому випадку вимоги публічного проголошення судового рішення значною мірою нівелює інформативну, освітню, виховну функцію самого принципу гласності цивільного судочинства, свідчить про неналежний стан забезпечення так званої «зовнішньої» гласності, тобто гласності для широкого загалу, а не лише для осіб, які беруть участь в такій справі.

Певним кроком на шляху до вирішення поставленої проблеми є прийняття згаданого Закону України «Про доступ до судових рішень», проте і він не здатен вирішити її повною мірою. Вказаним законом передбачено загальний доступ до електронної системи судових рішень, на сьогодні-

нішній день розміщеної за адресою www.reyestr.court.gov.ua. Разом з тим, численні проблеми, пов'язані з реалізацією цього задуму, не дозволяють говорити про те, що даний реєстр повною мірою гарантує дотримання принципу публічного оголошення судових рішень для будь-якої зацікавленої особи. Так, відсутність доступу до електронної мережі у більшості населення країни, значний проміжок часу, що розділяє проголошення вступної та резолютивної частини рішення та розміщення його повної версії на вказаному сайті, а найбільше не стовідсоткова наповнюваність цього реєстру [4, 15] свідчить про те, що сам факт його існування ще не гарантує зацікавленій особі можливість ознайомлення з повним текстом судового рішення, вступну та резолютивну частину якого було озвучено на судовому засіданні.

З огляду на викладене, цілком доцільним є внесення відповідних змін до Закону України «Про доступ до судових рішень», якими необхідно передбачити можливість доступу до судових рішень не лише шля-

хом їх оприлюднення на офіційному веб-порталі судової влади України, а і шляхом надання доступу до них у канцелярії або архіві суду для всіх бажаючих. Тому пропоную п. 1 ст. 2 вказаного Закону викласти у наступній редакції: **«Кожен має право на доступ до судових рішень у порядку, визначеному цим Законом. Це право забезпечується офіційним оприлюдненням судових рішень на офіційному веб-порталі судової влади України та наданням доступу до судових рішень безпосередньо у канцелярії чи архіві суду в порядку, встановленому цим Законом»**. Передача рішень суду, оформлених відповідно до вимог закону (зокрема із видаленням ідентифікуючих даних) до канцелярії суду, дала б змогу будь-якій зацікавленій особі, а не лише особам, які брали участь у справі або права та обов'язки яких зачіпає рішення суду, ознайомитися з практикою суду, незалежно від стану та функціонування електронного реєстру, що є цілком логічним завершальним етапом реалізації принципу гласності судового розгляду.

Список літератури:

1. Ахсен проти ФРН. Рішення Європейського Суду з прав людини від 8 грудня 1983 р. [Електронний ресурс. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини]. — Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/portal.asp?sessionId=32553610&skin=hudoc-en&action=request>
2. Б. та П. проти Сполученого Королівства. Рішення Європейського Суду з прав людини від 24 квітня 2001 р. [Електронний ресурс. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини]. — Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=41&portal=hbkkm&action=html&highlight=%22PUBLIC%20HEARING%22&sessionId=36258839&skin=hudoc-en>
3. Бірюков проти Російської Федерації. Рішення Європейського Суду з прав людини від 17 січня 2008 р. [Електронний ресурс. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини]. — Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=827821&portal=hbkkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649>
4. Бондаренко Б. Ситуация с выполнением Закона Украины «О доступе к судебным решениям» 16 февраля 2009 г. / Б. Бондаренко // <http://www.khpg.org/ru/index.php?id=1234787904>
5. Вернер проти Австрії, Рішення Європейського Суду з прав людини від 24 листопада 1997 р. [Електронний ресурс. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини]. — Режим доступу: <http://sim.law.uu.nl/SIM/CaseLaw/hof.nsf/1d4d0dd240bfee7ec12568490035df05/c26b7e da57ac316fc1256640004c365e?OpenDocument>
6. Закон України «Про доступ до судових рішень» № 3262-IV від 22 грудня 2005 р. // Голос України. — 2006. — № 7.

7. Закон України від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод» 1950 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1997. — № 40. — Ст. 263.

8. Закон України «Про внесення доповнень до Цивільного процесуального кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кодексу про шлюб та сім'ю України» (зміни щодо порядку усиновлення дітей)» № 329/96-ВР від 12 липня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 44. — Ст. 217.

9. *Кравчук В.М.* Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України / В.М. Кравчук, О.І. Угриновська. — К.: Істина, 2006. — 944 с.

10. Комментарий к Конвенции о защите прав человека и основных свобод и практики ее применения / [под общ. ред. В.А. Туманова и Л.М. Интина]. — М.: Изд-во НОРМА, 2002. — 336 с.

11. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року // Офіційний вісник України. — 1998. — № 13.

12. Ламанна проти Австрії. Рішення Європейського Суду з прав людини від 10 жовтня 2001 р. [Електронний ресурс. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини]. — Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=3&portal=hbkm&action=html&highlight=&sessionId=39334371&skin=hudoc-en>

13. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 року // Бюлетень Міністерства юстиції України. — 2002. — № 1.

14. Мозер проти Австрії. Рішення Європейського Суду з прав людини від 21 вересня 2006 р. [Електронний ресурс. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини]. — Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=4&portal=hbkm&action=html&highlight=&sessionId=39334371&skin=hudoc-en>

15. На сайті реєстру судових рішень відсутні рішення 27 місцевих загальних судів та 7 адміністративних судів. Моніторинг стану реєстру УГСПД від 18 вересня 2009 р. // <http://www.helsinki.org.ua/index.php?id=1250591320>

16. Підготовчі матеріали до Європейської Конвенції з прав людини та основних свобод 1950 р. (Travaux preparatoires: Right to a fair trial # DH(56)11 CDH(68)3) [Електронний ресурс. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини]. — Режим доступу: [http://www.echr.coe.int/Library/DIGDOC/Travaux/ECHRTravaux-ART6-DH\(56\)11-EN1338886.PDF](http://www.echr.coe.int/Library/DIGDOC/Travaux/ECHRTravaux-ART6-DH(56)11-EN1338886.PDF)

17. Претто і ін. проти Італії, Рішення Європейського Суду з прав людини від 8 грудня 1983 р., п. 26 // «Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі». — 2005 р. — № 1.

18. Шутер проти Швейцарії. Рішення Європейського Суду з прав людини від 22 лютого 1984 р. [Електронний ресурс. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини]. — Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=SUTTER&sessionId=39233485&skin=hudoc-en>

19. Цивільний-процесуальний кодекс України 2004 року // Офіційний вісник України. — 2004. — № 16. — 1088 с.

20. Цивільний процесуальний кодекс України 1963 року // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1963. — № 30. — Ст. 464.

РЕЗЮМЕ

Стаття посвячена розгляду поняття публичного оглашення судових рішень в світ рішень Європейського Суду по правам людини. Проаналізовано відповідність українського законодавства вказаній практиці, а також пропонуються шляхи його удосконалення.

SUMMARY

Article is dedicated to the issue of public pronouncement of the court's judgment in light of the decisions of European Court of human rights. Was analyzed the compliance of Ukrainian legislation to the aforementioned practice and appropriate improvement recommendations were made.

*Рекомендовано кафедрою прав людини,
міжнародного та європейського права*

Подано 04.02.10